

Mennesker, men der stod over tusinde udenfor.

Jeg føres til Mødet i en Automobil. Venner hjælper mig op ad Trapperne og op paa Tribunen. Jeg kan ikke rejse mig for at holde Talen og sidder i Formandens høje røde Læderstol. Tilhørerne raaber: »Ned med Kat og Mus Loven!« Jeg læser op mine syv Dages Frigørelse: »Vi vil aldrig lade dem faa Lov til at tage Dig tilbage!« siger de.

Tusinder følger efter mig og synger Mar-seillaisen. De holder store Møder for Enden af Gaden hver Aften.

Politibetjentene tør ikke staa udenfor Huset, men de skjuler sig i Huset lige over for.

Snart vil der komme en stor Armée af Mænd og Kvinder fra »the East-End of London« for at forlange Stemmeret for Kvinder. Og det vil komme Regeringen dyrt at staae, om den siger nej!

Men Sylvia Pankhurst har lovet sine Venner, at finde et fredlyst Sted, hvor hun kan vinde sit Helbred tilbage. Hun vil helst være et Sted, hvor Mændene behandler deres Kvinder godt! Hun valgte os og rejser senere til Finland.

Johanne Münter.

De sidste Dages Kvindebevægelse i England.

(Fortsat fra Juni).

En gammel engelsk Dame, med hvem jeg jævnlig faar mig en Passiar, og som er en absolut Modstander af *almindelig* Stemmeret, vedkender sig dog ganske aabent sin Sympathi med Suffragetterne. Hun paastaar, at deres Vej er den eneste; i to Generationer er der kæmpet for Kvinders Stemmeret uden Resultat, siger hun, og dette er den eneste Vej til at faa *alle* til at interessere sig for Spørgsmaalet. Dog tager hun det Forbehold: de burde holde sig fra alt Angreb paa *privat Ejendom*.

Der er utvivlsomt noget i hendes Anskuelse; men eet er Teori, et andet Praksis, og Følgerne af de Angreb paa offentlig Ejendom, som hun er Tilhænger af, er umulig at overse. Og Suffragetterne holder sig *ikke* til offentlig Ejendom. Der gaar ikke en Dag, uden at der meldes om, at der er fundet en Bombe snart her, snart der.

Men jeg tænker, en lille Oversigt fra Parlamentsdebatten kan have sin Interesse — Andendagens Forhandlinger. Efter at Mr. Dickinson den foregaaende Dag havde fremsat Forslaget, optog Sir J. Compton-Rickett Forhandlingerne og udtalte, at Kvinder gennemgaaende stod lavere i Intelligens end Mænd. Selv om der var enkelte lysende Stjerner imellem Kvinderne, var det hans Overbevisning, at vi vilde være tusind Aar tilbage i Civilisation, hvis Mænd ikke havde arbejdet for denne, og han var vis paa, at kom Kvinderne ind i Parlamentet, vilde man dér blive Vidne til de samme Skandaler, som man nu saa udenfor det. Han mente, at

Kvinderne for at blive valgte vilde bruge deres Forførelseskunster overfor Mændene, og de vilde kun blive valgte, fordi de var unge og smukke.

Hans Tale blev paa mange Steder afbrudt af Latter, og Mr. Snowden imødegik ham, idet han spurgte, hvem der i Parlamentet mon vilde lade sig paavirke af kvindeligt Koketteri; han fremhævede, hvor udmærket Kvinderne arbejdede i Borgerrepræsentationerne og sagde, at selv om det skulde være Tilfælde, som det blev paastaet, at Majoriteten af Kvinder ikke ønskede Stemmeret, var dette ikke Spor af Grund til, at de, som ønskede den, ikke skulde have den. Men ogsaa han tog Afstand fra Suffragetterne.

Saa kom Mr. Asquiths store Tale. Han sagde, at han kun med en Del Modstræben tog Del i denne Debat, og at han ønskede at fremhæve, at han kun talte for sin egen Person; der var ikke lagt noget Tryk, hverken direkte eller indirekte paa Partiets Medlemmer, og der var aldeles ikke Tale om, at Regeringen tog Stilling til dette Spørgsmaal; han beklagede tværtimod, at Medlemmerne af Regeringen var uenige i denne Sag. Det havde dog ikke hindret, at de havde tilladt Forslagets Fremsættelse.

Nu kan det, som ikke alene Suffragetterne, men ogsaa et stort Parti indenfor de roligere Kvindestemmeretsforeninger bebrejder Mr. Asquith, nemlig hænde at han sætter sit Mandat som Indsats mod Forslaget. Han udtalte:

»Endnu et Ord m. Hs. t. hvad jeg kan kalde mit personlige Syn paa Sagen. Saa længe jeg har haft den Ære at beklæde mit nuværende Embede, har det været mig en stor Sorg, at jeg paa dette Punkt har været i Uoverensstemmelse med mange, maaske med Majoriteten af dem, som ellers her i Parlamentet gør mig den Ære at give mig deres politiske Støtte. Jeg indrømmer, at jeg har været i Uoverensstemmelse med dem, og at de har behandlet mig med den største Hensynsfuldhed. Hvis det selv paa den mest indirekte Maade, var blevet antydnet, at de betragtede dette Punkt som saa vigtigt, at de ikke her følte sig forpligtede til at følge en Regering, hvis Leder staar i Opposition til dem i denne særlige Sag, saa behøver jeg næppe at sige, at hvor stor min Sorg end vilde have været over at trække mig tilbage fra andre store Sager, saa vilde jeg dog have givet efter for mit Partis Mening og have overgivet andre det Embede, jeg beklæder. Men mit Parti har aldrig antydnet noget saadant«.

Selvfølgelig ligger i disse Ord Mr. Asquiths ganske bestemte Hensigt at ville trække sig tilbage fra Regeringen, saafremt hans Parti, hvis Flertal sikkert er stemt for at give Kvinder Stemmeret, hvad Premierministeren ogsaa véd, bestemt besluttede at gennemføre deres Ønske. Partiet har imidlertid ønsket at beholde Mr. Asquith ved Roret, og de engelske Kvinder fik altsaa heller ikke denne Gang Stemmeret.

Det bebrejdes fra forskellige Sider Mr. Asquith, at han indtager denne Holdning; det siges, at han burde give efter og burde blive siddende som Premierminister. Men det forekommer mig personligt — og har i

den Anledning haft Debatter med forskellige engelske Kvinder, — at naar Mr. Asquith virkelig fuldt og fast føler sig overbevist om, at Øjeblikket ikke er der til at give Kvinderne Stemmeret, saa kan man ikke med Billighed forlange, at han skulde blive siddende som Premierminister, hvis Forslaget gik igennem trods hans Ønske. Vejen maa være *enten* at omvende ham *eller* at gøre hans Modstandere saa varme, at de gaar ud paa at styrte ham for at sætte Forslaget igennem.

Og begge Veje synes i Øjeblikket lige ufarbare.

Sir Edward Grey betonedes, efter at flere andre Talere havde haft Ordet, i sit Svar det meget varme Venskab, der forbandt ham og Premierministeren, uagtet de nu i over 25 Aar havde været uenige om det foreliggende Spørgsmaal, thi saa længe var det, siden han første Gang satte sit Navn under et Forslag om Kvinders Stemmeret. Han tog ligesom enhver af de andre Talere Afstand fra Suffragetterne, hvem han ikke betragtede som Repræsentanter for den store Masse af Kvinder, der ønskede Stemmeretten.

Den Del af Udenrigsministerens Tale, der blev modtaget med størst Tilslutning, var uden Tvivl følgende:

»Hvad mener vi med, at vi kalder os Demokrater? Jeg mener: noget saadant som Udvidelse af Ansvarligheden af Retten til at uøve Indflydelse ved at give Stemmeret til enhver ansvarlig Del af Samfundet. Jeg spørger: er Kvinder ansvarlige? Dersom De svarer »Nej«, saa er der naturligvis ikke mere at drøfte; men med mindre De svarer »Nej«, maa De finde en eller anden Grund til ikke at give dem Stemmeret. Premierministeren har baseret en stor Del af sit Argument paa, at der ikke var Aarsag nok til at give Kvinder Stemmeret. Det forekommer mig, at det tilkommer Dem at finde Aarsager, som er stærke nok til ikke at give Kvinderne Stemmeret. Hvis De siger, at Politik ikke vedkommer Kvinder, saa har De dér en Grund til ikke at give dem Stemmeret. Men hvem kan sige det? Vore Dages Lovgivning berører i væsentlig Grad Kvinderne osv. osv.«

Udenrigsministerens Tale, som jævnlig blev afbrudt af stærkt Bifald, var meget lang, og han kom ind paa alle de Argumenter, der i Tidernes Løb er fremførte imod Kvinders Stemmeret; endvidere den Indflydelse, deres Stemmer vilde medføre, deres Stilling til Udenrigspolitik, til Krig, deres Indflydelse i Hjemmet m. m.

Sir Edward Grey har nu i over 25 Aar — *tilsyneladende* resultatløst — fremført sine Argumenter, men man tør sikkert alligevel paastaa, at flere og flere med Alvor lytter til ham.

Og Kvindestemmeretten er atter udsat paa ubestemt Tid. —

London, Maj 1913.

Mathilde Lütken.

Redigeret af Fru Johanne Münter, Bredgade 34.

J. Chr. Nielsens Enke. Kbhvn.